

În anul 2018 a fost implementat noul algoritm de testare a infecției cu HIV la nivel național. Au fost modificate metodele de screening și de confirmare a infecției respective conform ultimelor recomandări ale Organizației Mondiale a Sănătății, fiind expuse în noul *Ghid Național de diagnostic de laborator al infecției cu HIV*, conform căruia ONG-urile ce activează în domeniul prevenirii HIV efectuează screeningul în fiecare instituție medicală prin utilizarea testelor rapide de diagnostic HIV 1/2 (TRD), iar confirmarea diagnosticului în centrele de tratament antiretroviral din Chișinău, Cahul, Bălți și în sistemul penitenciar are loc prin utilizarea unui TRD de alternativă și a testării moleculare genetice (platforma *GeneXpert*).

Materiale și metode

Informația prezentată a avut drept sursă *Registrul de evidență a persoanelor diagnosticate cu HIV* din cadrul Spitalului de Dermatologie și Maladii Comunicabile, *Registrul de evidență a serviciilor prestate în cadrul consilierii și testării voluntare la HIV* de către instituțiile din sistemul medical și din cadrul ONG-urilor ce activează în domeniul prevenirii HIV.

Rezultate obținute

În anul 2018 a fost modificat algoritmul de testare – de la screeningul prin metoda ELISA la utilizarea testelor rapide de diagnostic. Pe parcursul anului 2018 au fost efectuate în total 240.847 de testări la infecția cu HIV, dintre care circa 20% – cu utilizarea testelor rapide de diagnostic HIV 1/2. Confirmarea infecției cu HIV a crescut cu circa 9% în 2018, comparativ cu 2017 (905 versus 835 cazuri).

Discuții

Testele rapide de screening HIV 1/2 sunt procurate din sursele bugetului de stat și oferite gratuit tuturor instituțiilor ce efectuează testarea. Testarea la infecția cu HIV este precedată de consiliere efectuată de persoana care a inițiat procedura, în cadrul căreia este semnat acordul informat cu privire la testarea HIV (decizia privind testarea la HIV îi aparține persoanei testate).

În anul 2018, din numărul total de persoane diagnosticate cu HIV, peste 90% au fost luate în evidență medicală și au început tratamentul antiretroviral, comparativ cu anii precedenți, în care această cifră nu depășea 60%. Acest fapt se explică prin micșorarea considerabilă a perioadei de confirmare a infecției de la 2-3 luni până la 2-3 ore.

Concluzii

Actualizarea, optimizarea și decentralizarea diagnosticului de laborator al infecției cu HIV au

condus la sporirea accesului populației la testare, inclusiv al grupelor cu risc sporit de infectare, totodată favorizând implementarea strategiei OMS/UNAIDS *Testează și tratează*.

Bibliografie

1. *Ghidul Național de diagnostic de laborator al infecției cu HIV*. Chișinău, 2018.
2. *Consolidated guidelines on HIV testing services*. Organizația Mondială a Sănătății, iulie 2015.
3. *Consolidated guidelines on HIV prevention, diagnosis, treatment and care for key populations*. Organizația Mondială a Sănătății, iulie 2016.
4. *Darea de seamă anuală a Programului Național de Prevenire și Control al Infecției HIV/SIDA și ITS*. Mai 2019.

CZU: [616-097+616.98:578.828]-084

PRESTAREA SERVICIILOR DE PREVENIRE A INFECȚIEI CU HIV ÎN RÂNDUL PERSOANELOR DIN GRUPA CU RISC ÎNALT DE INFECTARE

*Iu. OLTU, Iu. CLIMAȘEVSKI, E. NOROC,
Iu. EFTODII, S. POPOVICI, M. RÎBACOVA,
I. CONDRAT, T. COSTIN-CODREANU,
U. SCERBENCO,*

IMSP Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile

Introducere

Infecția cu HIV reprezintă o problemă stringentă de sănătate publică la nivel global și la nivel național. În Republica Moldova se înregistrează o epidemie de infecție HIV concentrată în grupele cu risc sporit de infectare (GRSI): utilizatorii de droguri injectabile (UDI), lucrătorii sexului comercial (LSC), bărbații care practică sex cu bărbați (BSB), precum și partenerii sexuali și clienții acestor grupe. Prevenirea infecției HIV în mediul populației-cheie este bazată pe programele de reducere a riscurilor, care sunt specifice pentru fiecare grupă de risc și sunt desfășurate de către organizații neguvernamentale (ONG). În R. Moldova, prestarea serviciilor de prevenire în rândul persoanelor din GRSI se efectuează din anul 1997. Conform datelor estimative, în anul 2017 au fost înregistrate 36.900 persoane UDI, 26.100 LSC și 17.100 BSB.

În Republica Moldova se implementează al VI-lea program în acest domeniu – *Programul Național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și al infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020*, aprobat prin HG nr. 1164 din 22.10.2016, care

este axat pe trei componente de bază, una dintre care este prevenirea transmiterii HIV și a infecțiilor cu transmitere sexuală (ITS), în special în populațiile-cheie. În țara noastră, serviciile de prevenire sunt comprehensive, asigură abordarea multifactorială a vulnerabilității acestora și răspund specificului epidemiei HIV. La furnizarea serviciilor de prevenire se ține cont de specificul fiecărei GRSI, de resursele disponibile, de prezența și capacitatea instituțiilor publice și a ONG-urilor active în prevenirea infecției cu HIV în GRSI. Pachetele comprehensive de servicii de prevenire pentru fiecare GRSI au fost elaborate în conformitate cu recomandările UNAIDS, OMS și UNODC, inclusiv prestarea serviciilor prin intermediul echipelor mobile multidisciplinare. Serviciile de prevenire se acordă pe întreg teritoriul țării și sunt disponibile pentru beneficiarii din sectorul civil și pentru cei din instituțiile penitenciare.

În Republica Moldova este implementată acordarea serviciilor de prevenire a HIV prin intermediul farmaciilor comerciale. Până în 2017, serviciile respective erau finanțate exclusiv din sursele Fondului Global de Combatere a HIV, Tuberculozei și Malariei (GFTAM). Pentru prima dată în Moldova, începând cu 2017, două proiecte de reducere a riscurilor au fost finanțate din fondurile de profilaxie a CNAM cu suma totală de finanțare de 2 milioane lei. O parte componentă a serviciilor de prevenire a HIV este tratamentul de substituție cu metadonă (TSO), care este disponibil în 8 localități din țară și în 13 instituții penitenciare.

Materiale și metode

Cu scopul evidenței și monitorizării permanente a serviciilor de prevenire, prestate beneficiarilor de către ONG, în RM a fost implementat identificatorul unic, cu elaborarea Registrului electronic de evidență a serviciilor de prevenire prestate în cadrul programelor de reducere a riscurilor.

Rezultate și discuții

Pe parcursul anului 2018, serviciile de prevenire a HIV în rândul UDI au fost prestate prin intermediul a 10 ONG-uri și a Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP), care au acoperit 40 de localități din sectorul civil și 18 instituții penitenciare, 20.801 persoane UDI (94% din ținta stabilită pentru 2018) au beneficiat de servicii de prevenire a HIV, unul dintre ele fiind oferirea seringilor. În rândul LSC, prin intermediul a 10 ONG-uri care au acoperit 17 de localități, 8373 persoane LSC (66% din ținta stabilită pentru 2018) au beneficiat de servicii respective, unul din ele fiind oferirea prezervativelor. În rândul BSB, prin 6 ONG-uri care au acoperit 30 de localități, 4630 persoane BSB (68% din ținta stabilită pentru 2018) au beneficiat de servicii de prevenire a HIV, unul dintre ele fiind oferirea prezervativelor și a lubrifianților.

Pe parcursul anului 2018 au fost efectuate circa 20.000 de testări ale persoanelor din GRSI, dintre care 78 au fost confirmate cu infecția HIV, ceea ce constituie 0,5% din numărul persoanelor testate.

Concluzii

Datorită managementului eficient realizat prin Programul Național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și ITS, s-au obținut rezultate considerabile în acoperirea cu servicii de prevenire a beneficiarilor din GRSI. Rezultatele obținute în prestarea serviciilor respective demonstrează că nici cazurile noi diagnosticate cu HIV nu sunt în creștere în rândul persoanelor din GRSI, fapt ce denotă că Programele de reducere a riscurilor sunt eficiente și trebuie să fie implementate în continuare.

Bibliografie

1. *Standarde de calitate a serviciilor de prevenire HIV în mediul populațiilor-cheie*. Moldova, 2015.
2. *Consolidated guidelines on HIV prevention, diagnosis, treatment and care for key populations*. Organizația Mondială a Sănătății, iulie 2016.
3. *Darea de seamă anuală a Programului Național de Prevenire și Control al Infecției HIV/SIDA și ITS*. Mai 2019.